

PWYLLGOR CRAFFU BYW'N DDA

Hysbysiad Penderfyniad – Cyfarfod o Bell, 8 Gorffennaf, 2025.

Mae'r Agenda ar [gael yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar [gael yma](#).

Yn Bresennol: Y Cynghorydd A.M. Collins (Cadeirydd); Cynghorydd B. Lovelluck-Edwards (Is-Gadeirydd); Cynghorwyr G. Bruce, I.R. Buckley, S.M. Hanks, W.A. Hennessy, S. Lloyd-Selby, J. Lynch-Wilson, M.J.G. Morgan a N.C. Thomas.

Hefyd yn bresennol: O. Carroll (Cyngor ar Bopeth Caerdydd a'r Fro); Cynghorwyr R.M. Birch (Aelod Cabinet dros Addysg, y Celfyddydau a'r Gymraeg), G. John (Aelod Cabinet dros Hamdden, Chwaraeon a Lles), S.D. Perkes (Aelod Cabinet dros Dai Sector Cyhoeddus a Chynnwys Tenantiaid) ac E. Williams (Aelod Cabinet dros Gofal Cymdeithasol ac Iechyd).

EITEM AGENDA 1. YMDDIHEURIAD AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd hwn gan y Cynghorydd C.A. Cave.

EITEM AGENDA 2. COFNODION –

ARGYMHELLWYD – CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 27 Mai, 2025 fel cofnod cywir.

EITEM AGENDA 3. DATGANIADAU BUDDIANT –

Datganodd y Cynghorydd Lloyd-Selby fuddiant personol yn Eitem Rhif 4 ar yr Agenda – Adolygiad Blynyddol o Wasanaethau a Gomisiynwyd i Oedolion Sydd ag Angen Gofal a Chymorth, gan fod gan y Cynghorydd berthnasau a oedd yn derbyn pecynnau gofal cymdeithasol. Roedd gan y Cynghorydd Lloyd-Selby ganiatâd i siarad a phleidleisio ac felly arhosodd yn y cyfarfod ar gyfer yr eitem.

Datganodd y Cynghorydd Lloyd-Selby fuddiant personol yn Eitem Rhif 5 ar yr Agenda – Gweithio i Fynd i'r Afael â Thlodi a'r Argyfwng Costau Byw Presennol, gan fod y Cynghorydd yn Ymddiriedolwr Banc Bwyd y Dyffryn. Roedd gan y Cynghorydd Lloyd-Selby ganiatâd i siarad a phleidleisio ac felly arhosodd yn y cyfarfod ar gyfer yr eitem.

EITEM AGENDA 4. ADOLYGIAD BLYNYDDOL O WASANAETHAU A GOMISIYNWYD I OEDOLION SYDD AG ANGEN GOFAL A CHYMORTH (CGC) – ARGYMHELLWYD –

(1) Y bod yr agweddau canlynol ar yr adroddiad yn cael eu nodi:

- yr heriau parhaus a'r galw am wasanaethau gofal cymdeithasol a gomisiynir,
- poblogaeth newidiol Bro Morganwg a'r cynnydd cysylltiedig yn y galw am wasanaethau gofal,
- argaeledd gwasanaethau a gomisiynir i drigolion Bro Morganwg a'r cynnydd cysylltiedig mewn gwariant, a
- yr amseroldeb gwell cynaliadwy o ran darparu gofal cartref i drigolion.

(2) Y bod Adroddiad Adolygiad Blynyddol pellach o Wasanaethau a Gomisiynir i Oedolion ag Angen Gofal a Chymorth yn cael ei dderbyn gan y Pwyllgor ddwywaith y flwyddyn drwy'r mecanwaith Adrodd Craffu am Wybodaeth.

(3) Y bod y Pwyllgor yn derbyn adroddiad ar ganlyniad yr Adolygiad o Ddarpariaeth Cartrefi Gofal Bro Morganwg.

Rhesymau dros yr argymhellion

(1) O ystyried cynnwys yr adroddiad, rhoi cyfle i'r Aelodau oruchwylio'r swyddogaeth statudol allweddol a'r ffactorau canlynol:

- y newidiadau demograffig ym Mro Morganwg, y ddeddfwriaeth gofal cymdeithasol berthnasol, a'r effaith ar gomisiynu gofal,
- goblygiadau cyllidebol darparu mwy o ofal ac am gost uwch ac ymateb y Cyngor wrth gwrdd â'r cynnydd hwn, a
- y sefyllfa newidiol a chynaliadwy o ran argaeledd gofal cartref i drigolion Bro Morganwg.

(2) Mae'r Pwyllgor yn parhau i dderbyn data cysylltiedig er gwybodaeth iddo o Hydref 2025 ymlaen.

(3) Sicrhau bod y Pwyllgor yn cael gwybod am ganfyddiadau'r adolygiad, ar yr amser priodol, yn unol â Rhaglen Waith Ymlaen y Pwyllgor.

EITEM AGENDA 5. GWEITHIO I FYND I'R AFAEL Â THLODI A'R ARGYFWNG COSTAU BYW PRESENNOL (CAC) –

ARGYMHELLWYD –

(1) Y dylid nodi agweddau canlynol yr adroddiad:

- y gwaith sy'n cael ei wneud o ran mynd i'r afael â thlodi a'r argyfwng costau byw, a
- y defnydd o'r gronfa wrth gefn costau byw i gefnogi'r rhai mewn angen.

- (2) Y dylid cyfeirio'r adroddiad at y Cabinet.

Rhesymau dros yr argymhellion

(1) O ystyried cynnwys yr adroddiad, sicrhau bod y Pwyllgor yn ymwybodol o'r gwaith sy'n cael ei wneud o ran mynd i'r afael â thlodi a'r argyfwng costau byw, sydd wedi'i nodi fel her allweddol yn y Dyffryn 2030, yn ogystal â'r defnydd o'r gronfa wrth gefn costau byw hyd yn hyn.

(2) I'r Cabinet ystyried yr adroddiad fel rhan o'i ystyriaeth o gynnydd y gwaith i fynd i'r afael â thlodi a'r argyfwng costau byw.

EITEM AGENDA 6. GWEITHGAREDD ADOLYGU TASG A GORFFEN (CAC) –

ARGYMHELLWYD –

- (1) Y BOD cychwyn yr Adolygiad Gorchwyl a Gorffen fel a ganlyn yn cael ei gytuno:

Cyfleoedd Cyfartal a Hygyrchedd yn y Sector Chwaraeon a Hamdden ar gyfer Grwpiau Heb Gynrychiolaeth Ddigonol.

Gan gynnwys ffocws ar lefelau cyfranogiad pobl anabl a defnyddwyr gwasanaeth benywaidd i helpu i liniaru anweithgarwch ac iechyd gwael mewn defnyddwyr gwasanaeth ifanc ac aeddfed. Yn ogystal ag edrych ar chwaraeon anffurfiol neu drefnus i helpu i leihau ffyrdd o fyw eisteddog a chynyddu cyfranogiad cymdeithasol, gall hynny yn ei dro leihau teimladau o bryder ac unigrwydd.

- (2) Y BOD maint, cyfansoddiad ac aelodaeth y Grŵp Adolygu Gorchwyl a Gorffen fel a ganlyn:

1.	Y Cynghorydd Collins	Plaid Cymru
2.	Y Cynghorydd Hanks	Llantwit First Annibynwyr
3.	Y Cynghorydd Bruce	Ceidwadwr Cymreig
4.	Y Cynghorydd Hennessy	Ceidwadwr Cymreig
5.	Y Cynghorydd Loveluck-Edwards	Llafur Cymru
6.	Y Cynghorydd N. Thomas	Llafur Cymru

Rhesymau dros yr argymhellion

(1) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad, cytuno ar bwnc y Grŵp Adolygu Gorchwyl a Gorffen ar gyfer y Pwyllgor Craffu Byw'n Dda.

(2) Bwrw ymlaen â'r camau nesaf ar gyfer yr Adolygiad Gorchwyl a Gorffen y cytunwyd arno.